

CULTURA HISTÒRIA

Al voltant dels borbons

Un llibre de Roberto Fernández conclou que el segle XVIII va ser positiu per a Catalunya || Veu influïts pel catalanisme una part dels historiadors

J.M.A.
| LLEIDA | Una documentada reflexió sobre l'ofici d'historiador i sobre la qualitat del coneixement del passat que ofereix a la ciutadania, a partir d'analitzar fins a quin punt els historiadors han influït en el pensament polític de Catalunya i viceversa. Centrant la seua atenció en el segle XVIII, aquest ha sigut el propòsit del catedràtic d'Història i rector de la Universitat de Lleida (UdL) Roberto Fernández amb el seu llibre *Cataluña y el absolutismo borbónico. Historia y política*, editat conjuntament per l'editorial Crítica i el servei de publicacions de la UdL. Va presentar l'acte ahir al saló Víctor Siurana el degà de Lletres, Joan Busqueta, i el llibre l'historiador Manel Lladonosa.

Fernández destaca que el XVIII ha sigut un segle "al qual la historiografia catalana i el pensament polític català, especialment el catalanista, li han dedicat una especial atenció" i que el seu objectiu ha estat "entreveure fins a quin punt tots dos s'han influït" i "fins a quin punt la historiografia s'ha vist minvada en la seua pràctica científica per la presència de la ideologia".

Després d'analitzar els estudis sobre el XVIII dels principals historiadors catalans des de principis del XIX fins a l'actualitat, Fernández conclou que "la interpretació que majoritàriament ha dominat la historiografia catalana ha estat de caràcter filoaustríacista [és a dir, favorable a la tradicional ordenació política catalana i espanyola dels Àustria] i que ha tingut una forta connexió amb els postulats polítics dels diversos catalanismes".

Això sí, afegeix que, en els historiadors de la resta d'Espanya, la seua postura ha estat "majoritàriament filoborbòni-

ca i alimentada pel nacionalisme espanyol". A la part final del llibre, Fernández mostra la seua visió de què va significar aquest segle per a Catalunya i quines relacions va mantenir amb l'absolutisme borbònic victoriós després de l'11 de setembre del 1714. Afirmar que això va suposar el final del "veterà sistema polític català basat en un pacte entre el rei i les classes socials representades a les Corts" i l'entrega del poder polític al monarca i a una part de la noblesa catalana. Però afegeix que va ser una centúria "de creixement econòmic, desenvolupament social i vitalitat cultural partint del protagonisme principal de la mateixa societat catalana, que va aconseguir establir un fructífer diàleg amb les autoritats de l'absolutisme borbònic al llarg del segle", en el qual Catalunya va acabar sent la "fàbrica d'Espanya" i la seua societat, "la més dinàmica de la monarquia".

L'historiador i rector, amb el seu llibre, entre Busqueta i Lladonosa.

ENTREVISTA

«El Tricentenari, més polític que científic»

Per què Felip V i els borbons tenen tan mala imatge a Catalunya? Està justificada?

La derrota del 1714, la repressió, l'abolició del sistema polític i la marginació del català va ser un gran trauma social que molts catalans no han volgut assumir a l'estar convençuts que va ser molt perjudicial. És un judici de valor legítim que ha alimentat part de les idees catalanistes. Però, segons el meu parer, l'historiador no ha de justificar el passat, sinó explicar amb mètode científic el funcionament i canvi de les societats.

Com veu el Tricentenari des del punt de vista científic?

Ha estat sobretot una celebració de caràcter polític i mediàtic per augmentar el sentiment d'identitat i de patriotisme català inspirat en el catalanisme i l'independentisme. Crec que hauria estat convenient donar més cabuda a la discussió científica i la reflexió i menys a l'emoció. Hi ha moltes formes de ser patriota i crec que fer bona ciència històrica és una de les més importants. **Creu que els polítics en general manipulen la història?** Historiar no ha de ser un exer-

cici de manipulació en benefici de cap posició política. Alguns polítics tenen la temptació de manipular el coneixement del passat per reafirmar la validesa de les seues propostes de present.

Quines són, segons la seua opinió, les principals manipulacions actuals de la història catalana?

La historiografia catalana és de les millors d'Espanya i sento orgull de pertànyer-hi. Hem d'elaborar els nostres coneixements del passat amb el silenci de les passions i el racionalisme crític.